

A kéknyelv betegség hazai helyzete és a húsmarha-tartókat érintő aktuális állategészségügyi kérdések

Zalakaros

2015. február 5.

dr. Földi Zsolt

szakmai főtanácsadó

NÉBIH

Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóság

Az előadás rövid vázlatja

- 1. Kéknyelv betegség (Bluetongue)**
- 2. Szarvasmarha gümőkór**
- 3. Fertőző szivacsos agyvelőbántalmak (TSE)**

1. Kéknyelv betegség (Bluetongue)

Járványtani ismeretek röviden

- **A kéknyelv betegséget egy a Reoviridae családba és azon belül az Orbivirus nemzetségbe tartozó RNS vírus okozza.**
- A betegség iránt csak **a kérődzők fogékonyak**, egyéb állatok és az ember nem!
- A vírusnak **26 szerotípusa** van
- 60 °C-on 15 perc, 50 °C-on 3 óra alatt elpusztul
- **Érzékeny a savas és lúgos kémhatásra is**
- Érzékeny **jodoform** és **fenol** tartalmú fertőtlenítőszerekkel, valamint a **β -propiolaktonnal** szemben
- Fehérje jelenlétében azonban igen ellenálló, a 20 °C-on tárolt vérben például évekig életképes marad.

Járványtani ismeretek röviden 2.

- **A vadon élő kérődzők általában kevésbé fogékonyak**, de pl. a fehér farkú szarvasok és a villásszarvú antilopok esetében komoly veszteségekről számoltak be
- **Állatról állatra közvetlenül nem terjed**
- A betegséget a vírussal megfertőződött **Culicoides** nembe tartozó **törpeszúnyogok terjesztik**
- Transpalcentáris terjedés a 8-as szerotípusnál
- A szúnyogok a fertőzött állatok vérével táplálkozva fertőződnek, majd **6-8 nap után a nyálmirigyükben elszaporodó vírusokat a csípés során továbbadják** a fogékony állatoknak.
- **A fertőzött törpeszúnyogok nem adják át a következő generációnak** (nincs transzovariális átvitel)!
- A **lappangási idő általában 5-10 nap**, de maximum 40 nap
- A jelenlegi ismeretek szerint **a vírussal fertőzött kérődzők maximum 60 napig maradnak fertőzőképesek**
- A vírussal fertőzött **hímivarú kérődzők spermájában is jelen van a vírus**

A kéknyelv betegség klinikai tünetei

Juhokban

- Láz (akár 42 °C) és bágyadtság
- Száj és az orr nyálkahártyája bővérű
- Savós nyálkás orrfolyás, amely később rászárad az orr nyálkahártyája
- Nehézlégzés és lihegés
- Gyakran kötőhártya gyulladás, duzzadt szemhéjak és könnyezés
- Ödémák a fejen, nyakon és az áll alatt
- Nyálfolyás és nyelv öltögetése, **majd az ödémás nyelv kilóg a szájból és cyanoticussá válik (kéknyelv betegség!)**
- Elhalások a száj és a nyelv nyálkahártyáján
- Lehetnek ödémák és fekélyek a pártaszélen és a csülkök közötti bőrön

A kéknyelv betegség klinikai tünetei 2.

Szarvasmarhákban

- Enyhe orrhurut
- Tejtermelés csökkenés
- Néha az ajkak és szemhéjjak ödémás duzzanata
- Száj és az orr nyálkahártyáján álhártyákkal fedett kimaródások észlehetőek, amelyek 1-2 hét alatt gyógyulnak

Kecskék

- Többnyire tünetmentesen vészelnék át

Laboratóriumi vizsgálatok

- A betegség vírusának (antigénjének) kimutatására gyors és hatékony módszerek léteznek
- Élő állatok esetében ehhez alvadásában gátolt (EDTA) vérmintát kell venni
- Frissen elhullott állatokból: lép, máj, nyirokcsomók és vörös csontvelő
- A mintákat nem szabad lefagyasztani, hanem 4 °C-on kell tárolni
- A betegség vírusának (antigénjének) kimutatásra általában az **RT-PCR** (Reverse-transcription Polymerase Chain Reaction), illetve **real time RT-PCR** módszer használatos, de a vírust izolálni is lehet
- **RT-PCR** módszerrel a vírus kimutatásán kívül a **szerotípus meghatározására is alkalmas**
- Friss vérből lehetséges a vírus elleni ellenanyagok kimutatása **competitive ELISA** vizsgálattal

Jogszabályi háttér – általános rendelkezések

- az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, továbbá a törvény végrehajtási rendeletei, így különösen;
- Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról szóló 22/2012. (II. 29.) Kormány rendelet;
- a fővárosi és megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szerveinek kijelöléséről szóló 328/2010.(XII.27.) Kormány rendelet;
- az állatbetegség bejelentésének rendjéről szóló 113/2008.(VIII.30.) FVM rendelet;
- az egyes állat-járványügyi intézkedésekről és az azokkal összefüggő állami kártalanításról szóló 74/2013. (VIII. 30.) VM rendelet;

Jogszabályi háttér – speciális rendelkezések

- A kéknyelv betegség elleni védekezés szabályairól szóló **31/2009. (III. 27.) FVM rendelet** (továbbiakban: FVM rendelet), amely a Tanács kéknyelv betegség elleni védekezésre és felszámolására vonatkozó külön rendelkezések megállapításáról szóló **2000/75/EK irányelvét** vette át.
- A Bizottság **1266/2007/EK rendelete** (2007. október 26.) a kéknyelv-betegségre fogékony fajokhoz tartozó egyes állatok szállításának ellenőrzése, megfigyelése, felügyelete és korlátozása tekintetében a 2000/75/EK tanácsi irányelv végrehajtási szabályairól (továbbiakban: EK rendelet).

Jogszabályi háttér – speciális rendelkezések 2.

- EK rendelet változása: 456/2012/EU (2012. május 30.)
 1. átmenetileg betegségtől mentes terület kijelölése (a körzet egy adott területén az alkalmazott megfigyelési és ellenőrzési program szerint a betegség egy éven át nem terjed)
 2. **kórokozó-átvivőtől védett létesítményre** vonatkozó kritériumok (II. melléklet – fizikai elkülönítés a belépési és kilépési pontokon, nyílásokon rovarirtóval kezelt rovarháló, hatóság által az aktív időszakban legalább három alkalommal csapdával végzett ellenőrzés)
 3. korlátozás alá vont körzet elhagyásának tilalma alóli mentesülés kritériumai (III. melléklet 3. és 4. pontja): **az aktív időszakban a 28, ill. 14. napos periódusban a II. melléklet szerinti létesítményben védtek a vektorokkal szemben**
- Magyarország területén **vakcinázás kizárólag az országos főállatorvos utasítására lehetséges az FVM rendeletnek megfelelően. Jelenleg tilos, de tavasztól várhatóan engedélyezi az Országos Főállatorvos.**

A betegség gyanúja esetén végrehajtandó intézkedések

- *Megfigyelési zárlatot* kell elrendelni arra az állattartó telepre, ahol a kéknyelv betegségre gyanús állatot találtak
- *A kéknyelv betegségre gyanús állat*
 - *a jellemző klinikai tüneteket mutató állat, és*
 - *amelyből a kéknyelv betegség elleni vírus ellenanyagát kimutatták, amíg a vírus cirkuláció megállapításra vagy kizárásra nem kerül (kivételt képez a kéknyelv betegség ellen igazoltan vakcinázott állat)*

A betegség megállapítása

- *A kéknyelv betegséget meg kell állapítani ha*
 - *A betegség vírusát vagy antigénjét kimutatták*
 - *A korábban szeronegatív sentinel állat szeropozitívvá vált*
 - *A betegségre gyanús egyedek (klinikai tünetet mutató vagy szeropozitív) esetében a járványügyi adatok egyéb módon megerősítik a vírus cirkulációját. (Ez inkább elméleti lehetőség, de az EK rendelet 2. cikk a) pontja tartalmazza)*

A betegség kitörése esetén végrehajtandó intézkedések

- *Helyi zárlat* alá kell vonni azt az állattartó telepet, ahol azt az állatot tartják, amelyből kéknyelv betegség vírusát kimutatták, azaz azt a helyet, ahol a betegség kitört
- *Megfigyelési zárlatot* kell elrendelni a kitörés helye körüli legalább 20 km-es sugarú területen belül található állattartó telepekre, ha ott a betegségre fogékony állatok tartanak.
- A kitörés körüli legalább 100 km-es sugarú kör által határolt területre *védőkörzetet* kell elrendelni
- A védőkörzet körüli 50 km széles sáv területén *megfigyelési körzetet* kell létesíteni

A betegségel kapcsolatosan elrendelt intézkedések hatályban tartása

- *A gyanú miatt elrendelt megfigyelési zárlatot fel lehet oldani, ha laboratóriumi vizsgálatok alapján kizárható a betegség*
- *Helyi zárlatot fel lehet oldani, ha a laboratóriumi vizsgálatok során újabb gyanús egyedeket nem találnak és klinikai tünetek sem fordulnak elő a 40 napos megfigyelési idő alatt.*
- *A kitörések körüli 20 km-es sugarú területen belül található állattartó telepekre elrendelt megfigyelési zárlatot az utolsó kitöréstől számított 40 napos megfigyelés kedvező eltelte után lehet feloldani. (Egyes esetekben az ÉBÁI enyhítheti.)*
- *A védőkörzetet és a megfigyelési körzetet (együtt korlátozás alatt álló terület) akkor lehet feloldani, ha a **monitoring program során bizonyítani lehet, hogy legalább két éve nincs jelen a vírus.***

Járványügyi helyzet Európában

- A tagállamok korlátozás alá eső területeinek listája táblázatos formában:

http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/controlmeasures/docs/bluetongue_restrictedzones_en.pdf,

Térképen megjelenítve:

http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/controlmeasures/docs/bluetongue_restrictedzones-map.jpg

- A kitörések az OIE honlapján:

http://www.oie.int/wahis_2/public/wahid.php/countrymapinteractive

Korlátozás alatt álló terület 09. 17-én

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Bluetongue

Restricted zones* as of 09 September 2014

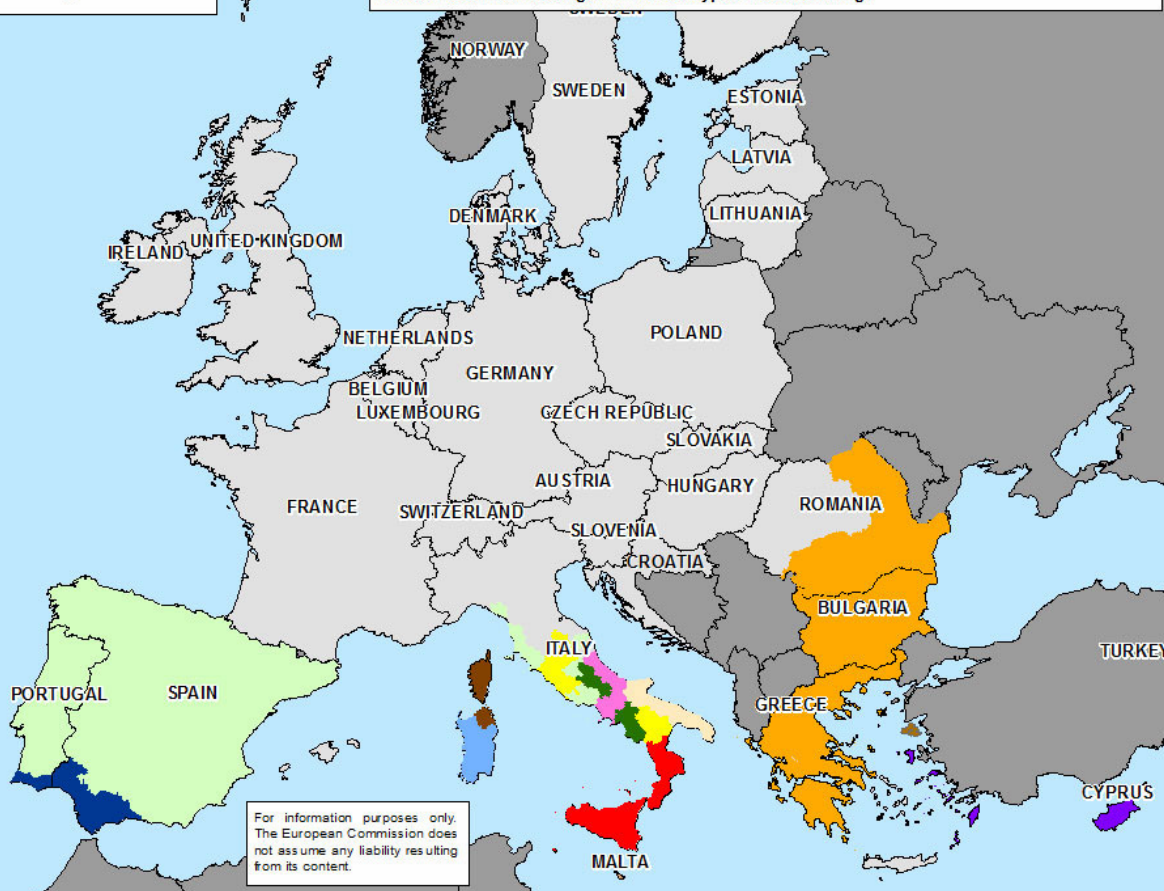
This map includes information on the bluetongue virus serotypes circulating in each restricted zone, which permits, for the purposes of Articles 7 and 8 of Regulation No 1266/2007, the identification of the restricted zones demarcated in different Member States where the same bluetongue virus serotypes are circulating.

Zone (serotypes)

- B (2,16)
- D (16)
- G (1,2,4,16)
- I (1,4)
- J (1)
- T (1,2,4,8,16)
- X (4,16)
- Y (2,9,16)
- Z (1,16)
- A1 (1,2,4,9,16)
- A2 (1,2,16)
- A3 (4)
- A4 (1,4,8,16)

* as defined in Article 2 (d) of Commission Regulation No 1266/2007: geographic areas where surveillance and/or protection zones have been demarcated by the Member States in accordance with Article 8 of Council Directive 2000/75/EC.

For information purposes only. The European Commission does not assume any liability resulting from its content.

Kitörések Európában 2013. szeptemberre

Kitörések

Dél-Kelet Európában - 2014. szeptember

- **Bulgária és Görögország** esetében az ország egész területe korlátozás alatt,
- **Románia Kárpátokon túli megyéinek egésze**, néhány megye esetében egy része esett korlátozás alá,
- Mindhárom országban a **4-es szerotípust** muatták ki
- Románia Kárpát-medencébe eső részén a rovarcsapdázás során nem fogtak be vektorfajokat, ezen a területen elvégzett, a mentes területekre is előírt monitoring során nem találtak pozitív fogékony állatot,
- Kitöréseket jelentettek **Szerbia (több mint 130), Macedónia, Bosznia-Hercegovina, Törökország és Albánia** (pontos szám nem ismert, több mint 60) területéről

Romániai kitörések hatása hazánkra

- Az Európai Bizottság értesítése szeptember 23-án: Romániában számos egyéb új kitörés mellett Krassó-Szörény megye két települése is érintett:
 1. Kernyécsa (Cernecea): a gazdaságban 167 juh, 17 érintett, 5 elhullás
 2. Forotik (Forotic): a gazdaságban 13 szarvasmarha és 194 juh, ebből 8 juh érintett, elhullást nem jelentettek
- Mindkét gazdaság kislétszámú (háztáji) típusú
- A kitörések miatt a romániai védő- és megfigyelési körzet módosítása
- A román kitörések miatt elrendelt megfigyelési körzet már hazánkat is érintette

Magyarországi események 1.

- A kéknyelv betegség 2008-ban fordult elő Borsod-Abaúj-Zemplén megyében (ez volt a betegség első hazai elfordulása)
- Egyetlen kitörés került megállapításra, amelynek forrása Franciaországból behozott, röviddel a behozatal után viropozitívnak bizonyult állatok voltak.
- Az érintett állomány még 2008-ban felszámolásra került, majd 2010 végén visszanyertük mentességünket
- **2014. szeptember 26-án** a korábban említett román kitörések miatt **Csongrád megye és Békés megye egy részére megfigyelési körzetet kellett elrendelni.**

2014.09.26 – Romániai kitörés miatt

Magyarországi események 2.

- A román kitörések miatt elrendelt megfigyelési körzet területén megindult a monitoring program: 59-59 állat megmintázása a két megye korlátozás alá vont részein (szerológiai és virológiai vizsgálat is)
- **Csongrád megyében, Hódmezővásárhelyen és Deszken kerültek megállapításra az első magyar kitörések 2014. október 14-én.**
- **Védőkörzet és megfigyelési körzet, valamint**
- **A kitörések körüli 20 km-es sugarú területen található fogékony állományokra megfigyelési zárlat** került elrendelésre

Magyarországi események 3.

- EU Referencia labor: **4-es szerotípus, de egy un. reaszortáns (a genetikai állományok kölcsönös kicserélődésével keletkezett) törzs!**
- Mostanáig összesen **77 kitörés** került megállapításra Baranya, Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, és Tolna megyékben.
- Összesen **188 szarvasmarhában, 10 juhban és 1 kecskében** került kimutatásra vírus
- A betegség következtében eddig 3 szarvasmarha, 2 juh és 1 kecske hullott el

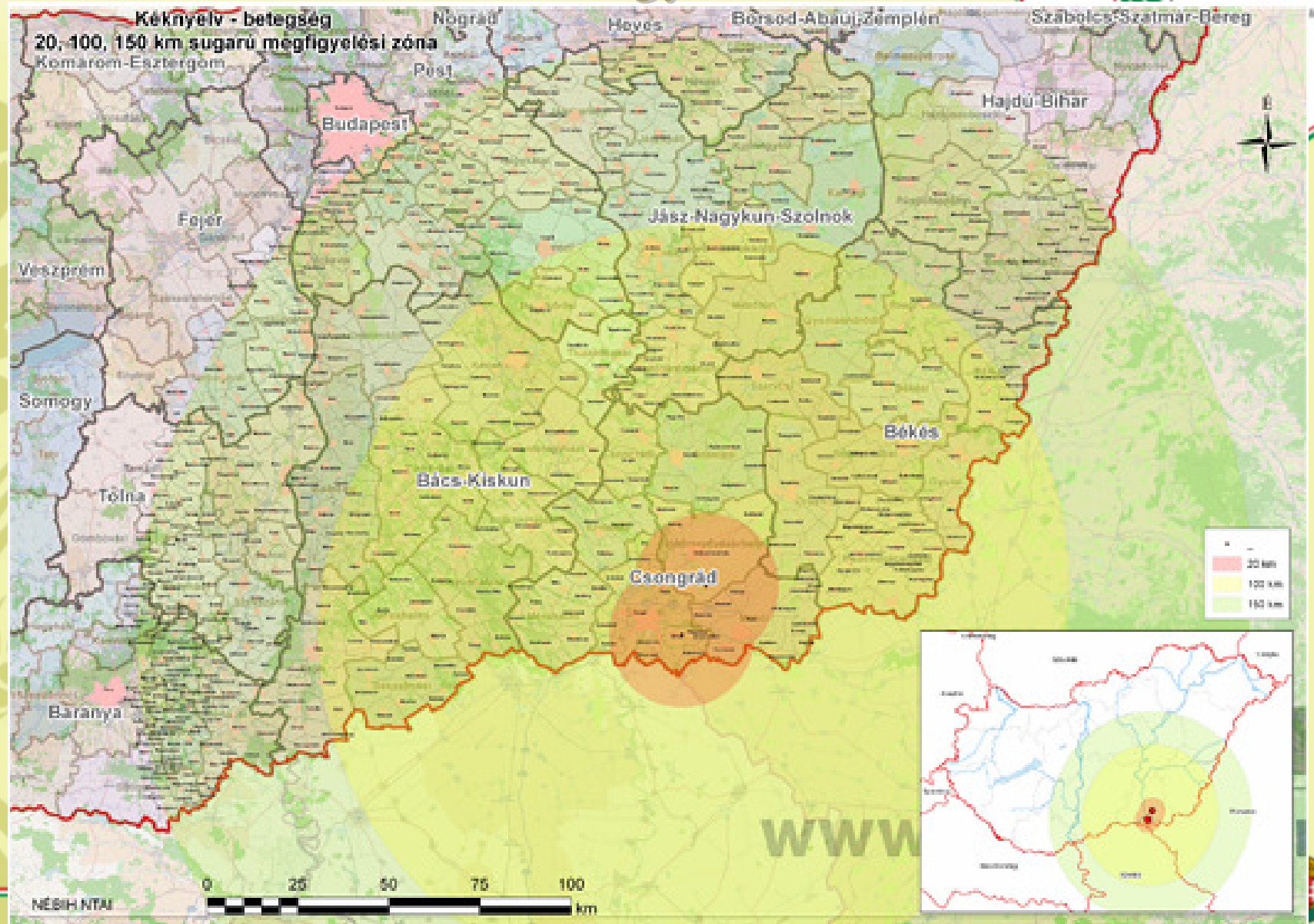
Magyarországi kitörések megyénkénti megoszlása

Megye	Kitörés	Eset (PCR pozitív)		
		Szarvasmarha	Juh	Kecske
Baranya	2	3	0	0
Bács-Kiskun	38	70	4	0
Békés	3	1	2	0
Csongrád	33	99	4	1
Tolna	1	15	0	0
Összesen	77	188	10	1

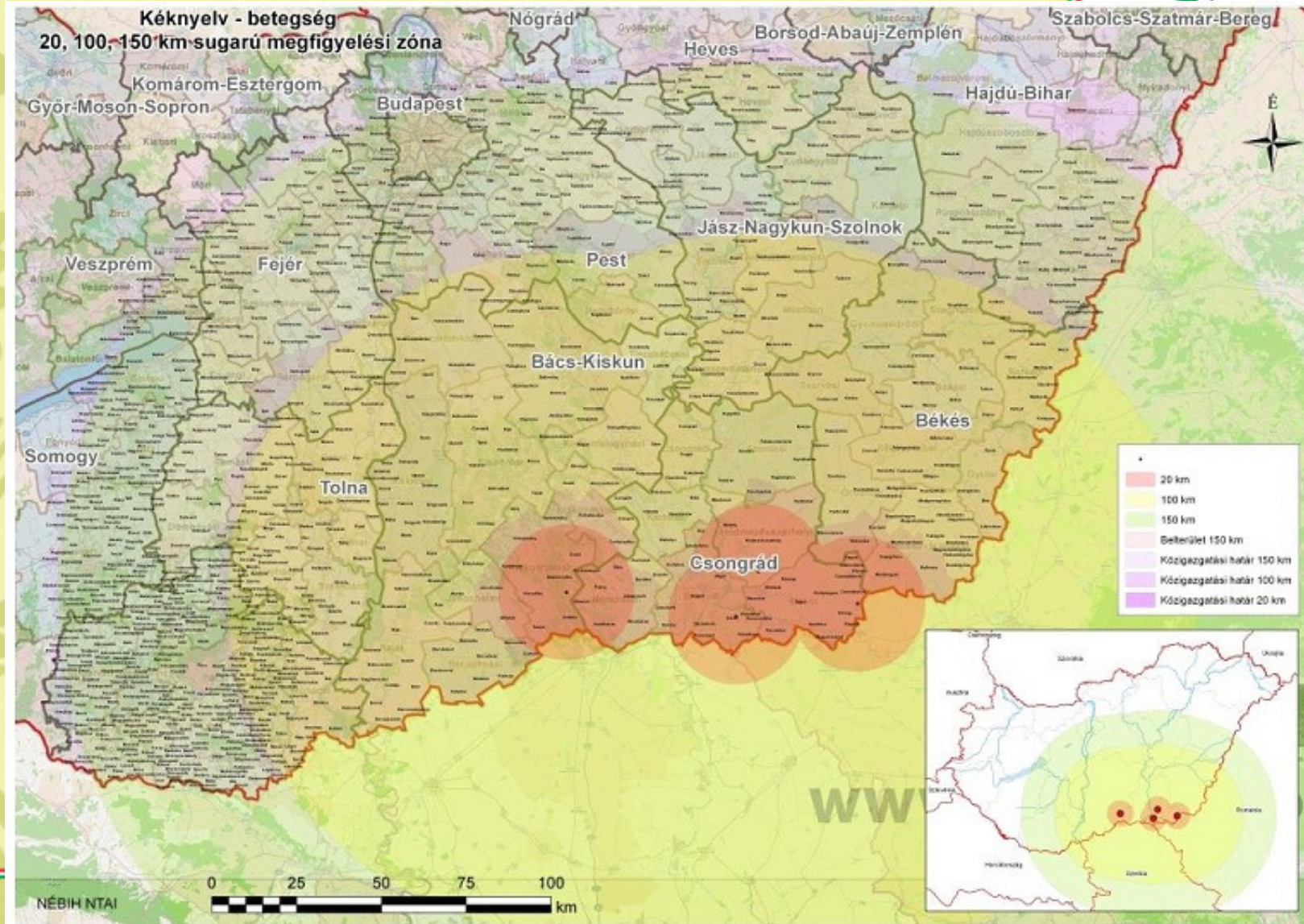
2014.10.14. – Az első magyar kitörések

2014.10.16.

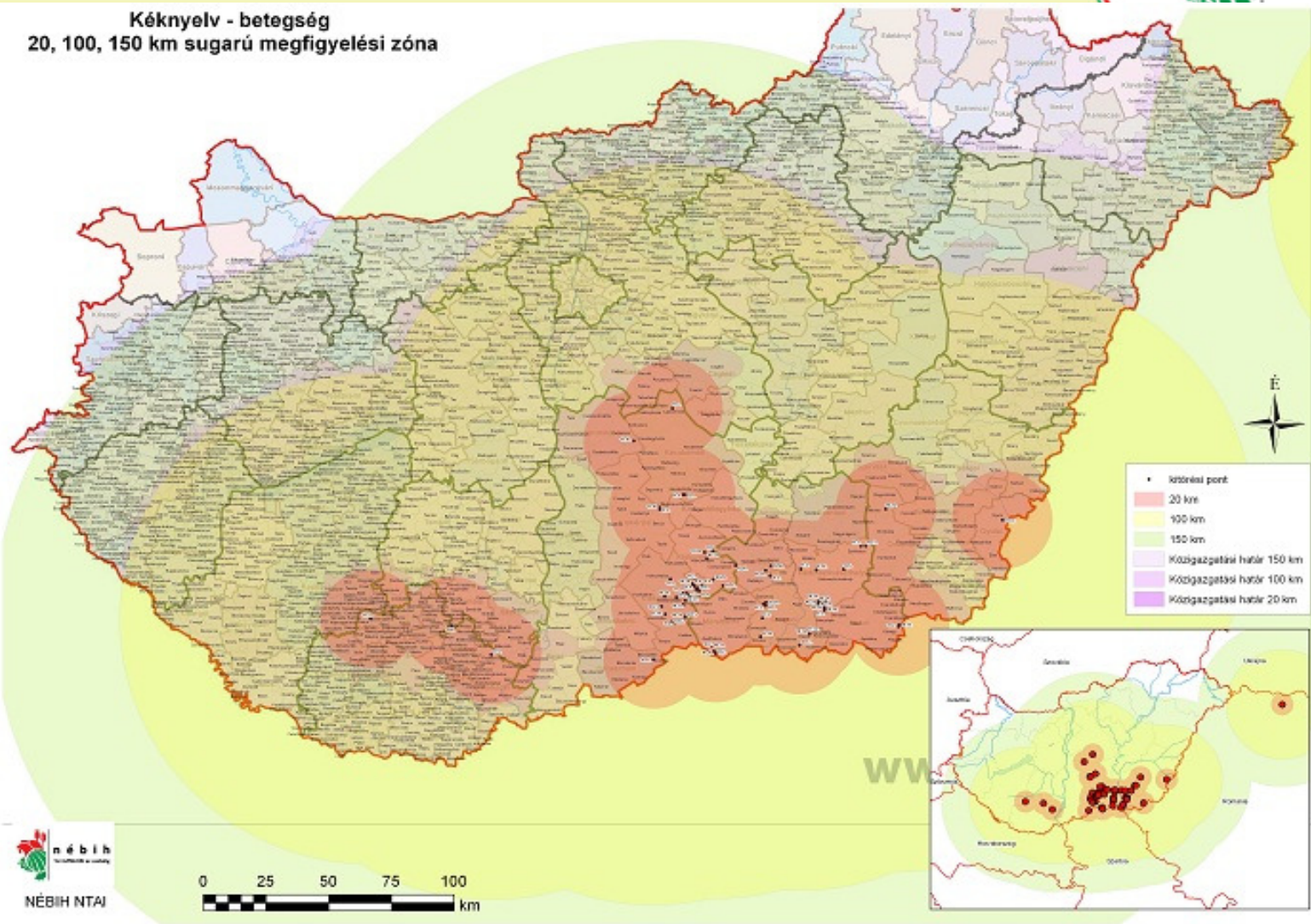

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

2014.11.24.

Kéknyelv - betegség
20, 100, 150 km sugarú megfigyelési zóna

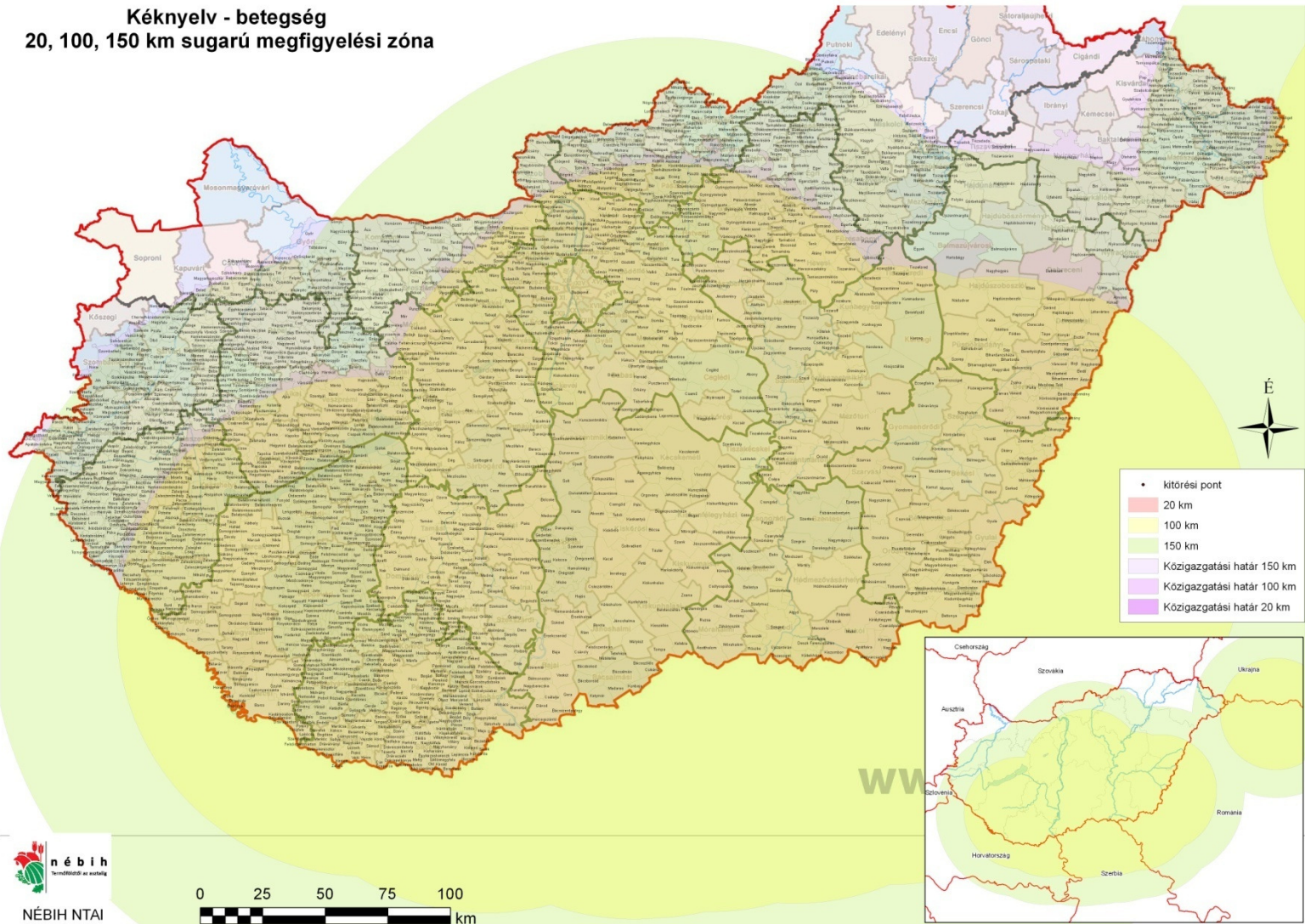

2015.01.12.

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Kéknyelv - betegség
20, 100, 150 km sugarú megfigyelési zóna

Monitoring/surveillance program 1.

- Monitoring: az EK rendelet I. melléklete alapján új program került kiadásra 2014. november 14-én

1. Klinikai vizsgálatok

a) *passzív surveillance* (az állattartók klinikai tüneteken alapuló bejelentését követően): állattartók (MÁSZ, MJKSZ, VHT), állatorvosok (MÁOK) minél szélesebb körű tájékoztatása, tünetek felismerése esetén bejelentési kötelezettség (113/2008 (VIII. 30.) FVM 1. számú melléklet), a bejelentések dokumentált kivizsgálása,

b) Klinikai vizsgálatok a kitörés(ek) körüli 20 km-es sugarú körben megfigyelési zárlat alá vont állományokban

Monitoring/surveillance program 2.

2. Laboratóriumi vizsgálatok (*aktív surveillance*):

- kitörések körüli 3 km-es sugarú körök
- **korlátozás alá eső egyéb területek**
- **mentes területek**

Minden megyét 2000 km²-es mintavételi alegységekre kell osztani és alegységenként 59 mintát kell venni negyedévente

- a fertőzött országokból származó fogékony állatforgalommal érintett állattartó telepek

3. Entomológiai monitoring

- UV fénnnyel működő rovarcsapdák alkalmazásával szúnyogcsapdák
- Havonta, de november-december és március-április hónapokban hetente

Élőállat forgalom a korlátozás alá vont területeken 1.

- **Fogékony állat** (*szarvasmarha, juh, kecske, vadon élő kérődző*), valamint a **fogékony állatoktól származó petesejt, sperma és embrió** a korlátozás alá vont területet nem hagyhatja el. (FVM rendelet 6.§ (1) bekezdés, 2000/75/EK irányelv 9. cikk (1) bekezdés c))
- A kiviteli tilalom alól az illetékes **ÉBÁI** adhat felmentést az EK rendelet 8. cikke alapján a III. mellékletben foglalt feltételek teljesülése esetén.
- Jelenleg élőállat nem csak azonnali vágás céljára szállítható ki, mivel **EK Rendelet V. melléklete** szerint meghatározott szezonálisan vektormentes időszak **2014. december 3-án** kihirdetésre került!
- Jelenleg a kiszállítás az **ÉLBÁI** engedélye alapján **előzetes elkülönítés és laboratóriumi vizsgálat után továbbtartásra is lehetséges** (a kihirdetést követő 14 nap után PCR, 28 nap után szerológia).

Élőállat forgalom a korlátozás alá vont területeken 2.

- Állatok szállítása során a **4.0 verziószámú Útmutatóban** részletezett módon kell eljárni
- Kísérő iratok **belföldön**:
 - a 87/2012. (VIII. 27.) VM rendeletben előírt „**Állatorvosi Bizonyítvány**”
 - a kéknyelv betegségre vonatkozó **kiegészítő igazolás** (nem kell a mentes területen belül, illetve innen kiinduló átszállítás esetén),
 - marhalevél / ENAR szállítólevél
- **Más tagországba szállítás esetén az Állategészségügyi Bizonyítványban (TRACES) a kéknyelv betegségre vonatkozó kiegészítő garanciákat az Útmutató szerint kell kitölteni, export esetén vonatkozó állategészségügyi bizonyítvány szerint kell eljárni**
- **Azonnali vágás esetén a rendeltetési hely hatóságának 48 órával előbb történő értesítése** (belföldön fax, más tagországba szállításnál TRACES!)
- **Kiszállítás vagy átszállítás esetén szállítójármű szúnyogirtó és (amennyiben lehetséges) állatok rovarriasztó szerrel történő kezelése**

Élőállat forgalom a korlátozás alá vont területeken 3.

- **Körzeten belüli szállítás (beleértve a tagállamok azonos szerotípus miatt azonos korlátozás alá vont körzeteit is):** az **EK rendelet 7. cikk (1)** bekezdés szerint vágásra és továbbtartásra egyaránt,
- **Védőkörzetből megfigyelési körzetbe:** az **EK rendelet 7. cikk (2) bekezdése** és a **III. melléklet** szerint a vektormentes periódusig csak vágási céllal
- **Átszállítás:** az EK rendelet 9. cikke szerint egy napnál tovább tartó pihentetés kizárólag védett létesítményben lehetséges, az egy napnál tovább nem tartó pihentetés esetén a pihentetőn történő lerakás során az állatok és a jármű rovarellenes kezelése.

Élőállat forgalom a korlátozás alá vont területeken 4.

- A körzet területén tartott kiállítás, vásár és piac területére csak azonos korlátozás alá vont területről szállítható be fogékony állat alapszabály szerint.
- Gyűjtőállomásra, kereskedőtelepre csak azonos vagy kedvezőbb besorolású területről szállítható be fogékony állat
- Fogékony állattól származó sperma, petesejt és embrió kiszállítása az EK rendelet III. mellékletének B. és C. pontjai szerint

A szezonálisan vektormentes periódus meghatározása

- A megfigyelési program vagy más a betegség megállapításra szolgáló bizonyítékok azt mutatják, hogy a vírus nem terjed a területen
- Az entomológiai program azt mutatja, hogy megszűnt a vektoraktivitás
- **Culicoides imicola teljes hiánya és csapdánként kevesebb mint öt termékeny Culicoides**
- Olyan hőmérsékleti körülmények, amelyek hatással vannak a kórokozó-átvivők aktivitására a járványügyileg releváns földrajzi területen.
- A Nemzeti Szakértői Csoport véleménye szerint szezonálisan vektor mentes periódus kihirdetéséhez szükséges hőmérsékleti kritériumok akkor teljesülnek, ha a **max. hőmérséklet 14 napig 10 fok alá csökken vagy egy hétig a max. hőmérséklet 10 fok alá csökken, amelyből a minimum hőmérséklet legalább 3 napig fagypont alá csökken** (EFSA 2007-es véleménye alapján).
- A hőmérsékleti értékeket az OMSZ-től származó ország területére vonatkozó adatok alapján kell számolni.

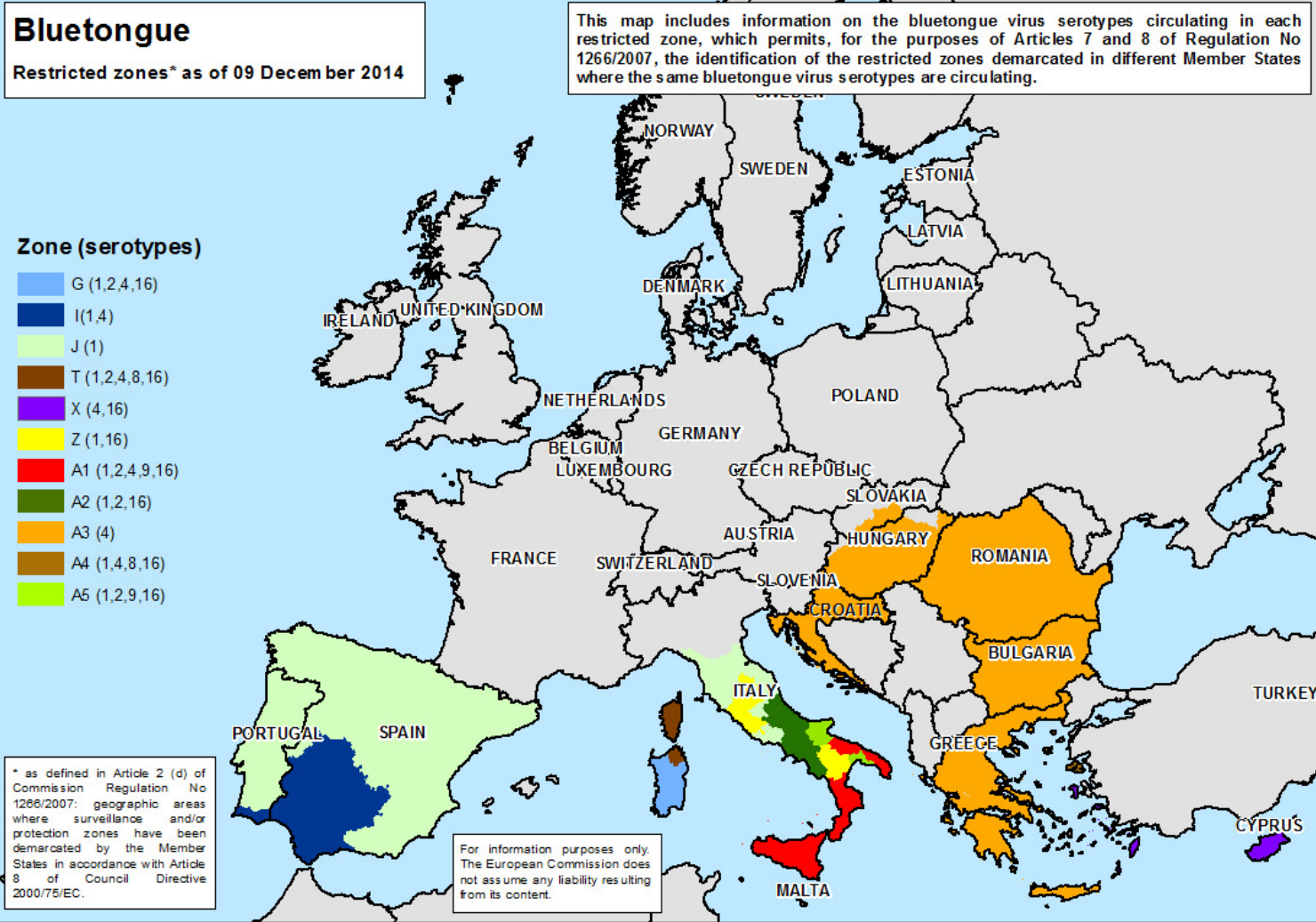
Tájékoztatás

- NÉBIH honlap:
https://www.nebih.gov.hu/aktualitasok/hirek/Magyarorszagon_is_megjelent_a_keknyelv_betegseg.html
- Letölthető állományok: védő- és megfigyelési körzet elrendelésének és kiterjesztésének határozatai, aktuális térképek, településlisták, 4.0 Útmutató, tájékoztató (kérdézz-felelek)

Korlátozás alatt álló terület 2014.12.04-én

Fogékony állatok behozatala más tagországokból

- Románia, Bulgária, Görögország teljes területe korlátozás alá esik
- A fertőzött területekről érkező szállítmányokkal történő eljárás:
 1. TRACES bizonyítványon **kiegészítő garanciák megléte,**
 2. karanténozás körülményei,
 3. **az elkülönítés ideje alatt elvégzett vizsgálatok és a szállítmány egyedeivel történő eljárás a 4.0-ás Útmutatóban foglaltak szerint**
- A visszatérő szállítójárművek ellenőrzése

2. Szarvasmarha gümőkór

Az EU elismerte Magyarország szarvasmarha gümőkórtól mentes státuszát

- Mivel Magyarország teljesítette a szarvasmarha gümőkórtól való mentesség előírt kritériumait, a 64/432/EGK tanácsi irányelv alapján kértük az Európai Bizottságtól státuszunk hivatalos elismerését.
- Magyarország hivatalos szarvasmarha gümőkór mentes státuszát **2014. január 14-én az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság (SCOPECAH) megszavazta**
- 2014. február 14-én megjelent a **2003/467/EK bizottsági határozat mellékletének módosításáról szóló 2014/91/EU Bizottsági végrehajtási határozat**. Ezzel Magyarország hivatalosan is elnyerte - az uniós jogszabályoknak megfelelő - szarvasmarha gümőkórtól mentes státuszát.

A mentesség elismerésnek uniós feltételei

A tanács **64/432/EGK irányelve A mellélete I.4 pontja** alapján egy tagállam akkor nyilvánítható hivatalosan gümőkórtól mentesnek, ha az megfelel az alábbi feltételeknek:

- a gümőkórral fertőzött szarvasmarha-állományok százalékos aránya hat éve folyamatosan nem haladta meg az összes állomány **0,1 %-át**, és
- az állományok **legalább 99,9 %-a** hat éve folyamatosan hivatalosan **gümőkórtól mentes** minősítést ért el, és
- minden szarvasmarhát a közösségi jogszabályok szerint **egyedileg megjelölnek és azonosítanak**, és
- minden levágott szarvasmarhát az illetékes hatóság által végzett **húsvizsgálatnak** vetnek alá, és
- a hivatalosan **gümőkórtól mentes minősítés felfüggesztésére és visszavonására vonatkozó eljárásokat betartják.**

A fertőzött és a mentes szarvasmarha állományok 2008-2013

Év	Összes állomány	Vizsgált állomány	Fertőzött állomány	Fertőzött állomány	Mentes állomány	Mentes állomány %
2008	18869	18869	8	0,040	18851	99,90
2009	18500	18500	3	0,016	18487	99,93
2010	17620	17620	6	0,034	17608	99,93
2011	16608	16608	1	0,006	16599	99,95
2012	16645	16645	1	0,006	16632	99,92
2013	17573	17573	6	0,030	17556	99,90

A bakteriológia vizsgálatok (diagnosztikai vágás és monitoring) eredménye 2008-2013

Év	Vizsgált egyedek száma	Egyéb mycobacterium pozitív (NTMs) egyedek		Szarvasmarha gümőkór pozitív egyedek	
		száma	%	száma	%
2008	935	165	17,65	24	2,57
2009	516	81	15,70	5	0,97
2010	733	127	17,33	79	10,78
2011	635	98	15,43	4	0,63
2012	389	47	12,08	6	1,54
2013	533	84	15,75	13	2,44

A mentesség megtartása

- Amint az már kiderült **ez a minősítés nem úgy értendő, hogy Magyarországról végleg eltűnt a szarvasmarha gümőkór kórokozója, hanem a szarvasmarha állományok fertőzöttsége éveken át a megkövetelt 0,1 %-os szint alatt maradt.**
- **Az élőállat kereskedelem szempontjából a betegség csupán elhanyagolható kockázatot jelent.**
- **Ugyanakkor egyes területeken a kórokozó továbbra is jelen van a hazai vadállományban (vaddisznó, dámvad, gímszarvas), amely rezervoárként a hazai szarvasmarha állományok visszafertőződését okozhatja.**

A mentesség megtartása 2.

- Nyilvánvalóan **hossztávú célunk a mentességünk megőrzése**, ugyanakkor az eljárásrendet érintő, a mentes státuszból fakadó, az uniós irányelvben szereplő **enyhítések lehetőségével is élni** kívánunk olyan mértékig, amely járványügyi kockázatot még **nem jelent**.
- Éppen ezért **elengedhetetlen egy olyan stratégia megalkotása, amely biztosítja, mindkét cél elérését**.
- Ennek a **stratégiának a részletes kidolgozásában és jogszabályá formálásában a Nemzeti Gümőkór Szakértői Csoportra is jelentős feladat hárul**.

A mentesség megtartása 3.

A Szakértői Csoport a **legfontosabb alapelvek meghatározásával a 2014 májusában tartott ülésén ezt a munkát már meg is kezdte.** Ezen az ülésen a következő fontosabb ajánlások születtek:

- **Szarvasmarha gümőkórra vonatkozó új rendelet** kidolgozása, mivel Magyarország hivatalosan szarvasmarha gümőkór mentes státuszának elismerése a korábbiaktól jelentősen eltérő helyzetet eredményezett. Ennek első tervezete már elkészült.
- **A szarvasmarha-állományok gümőkór ellenőrző vizsgálata** továbbra is **évenként** történjen meg Magyarországon, ugyanakkor csak **a 12 hónaposnál idősebb egyedek** kerüljenek vizsgálatra

A mentesség megtartása 4.

- A megyei kormányhivatal élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatósága az állattartó kérelmére engedélyezhesse, hogy a **vizsgálatokra csak kétévente kerüljön sor, ha**
 - az állományban az elmúlt három évben nem fordult elő szarvasmarha gümőkór,
 - az állategészségügyi jogszabályok megsértése nem került megállapításra, illetve
 - elhanyagolható a kockázata a betegség esetleges behurcolásának.

3. Fertőző szivacsos agyvelőbántalmak (TSE)

Magyarország elhanyagolható BSE kockázatú ország

- Magyarország a Nemzetközi Állatjárványügyi Hivatal (OIE) és az EU Bizottság által elismerten elhanyagolható BSE kockázatú ország.
- Ez nem csak kereskedelmi szempontból jelent komoly előnyt, hanem egyes TSE-vel kapcsolatos rendelkezések is enyhébbek.

TSE felderítésre irányuló monitoring vizsgálat szarvasmarhák esetében

- A Magyarországon született szarvasmarhák rendes vágása esetén – ideértve a saját fogyasztás céljára történő vágást – **nem kell a TSE felderítésre irányuló monitoring vizsgálatot elvégezni.**
- Valamely harmadik országban, valamit Romániában, Bulgáriában vagy Horvátországban született szarvasmarhák esetében továbbra is **minden 30 hónaposnál idősebb rendes vágásra kerülő egyed meg kell vizsgálni.**
- A Magyarországon született szarvasmarhák esetén is **el kell végezni a TSE monitoring vizsgálatot 24 hónaposnál idősebb egyedek esetén, ha azok elhullottak, vagy kényszervágásra, illetve elkülönített vágásra kerülnek.** E szabály betartás **elengedhetetlen ahhoz, hogy jelenlegi BSE státuszunkat megtartsuk!**

Különleges fertőzési veszélyt jelentő anyagok (SRM)

Szarvasmarhák esetében jelenleg az alábbiak minősülnek SRM-nek:

- a 12 hónaposnál idősebb állatok koponyája az alsó állkapocs kivételével, beleértve az agyat és a szemeket, valamint a gerincvelő,
- a 30 hónaposnál idősebb állatok gerincoszlopa a farokcsigolyák, a nyaki, mellkasi és ágyéki csigolyák tövis- és harántnyúlványai, valamint a középső keresztcsonti taréj és a keresztcsont szárnyai kivételével, de beleértve a gerincalapi idegdúcokat; valamint,
- bármilyen korú állatok mandulája, belei a patkóbéltől (*duodenum*) a végbélig (*rectum*) és a bélfodra.

Az SRM lista az elhanyagolható BSE kockázatú országokban jelentősen szűkülni fog, a 999/2001/EK rendelet ezzel kapcsolatos módosítása folyamatban van

***Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!***